

728.3

*Trattner-ház, Godzsu-udvar*244
**Föld feletti
alagutak****Belváros: passzázsrendszer,
átjárókkal**

Tapasztalatlan taxisok rémei, szélhámosságok gyakori színhelyei az átjáróházak. *Átjáróházi trükk!* E régi módszer napjainkban reneszánszát éli, különösen a fekete piacok környékén. A hiszékeny vásárló hiába várja az „árut” a kapuban, a csaló már messze jár a pénzével. Bosszankodva, dühöngve találgathatja aztán: ugyan mi szükség volt ilyen házak építésére?

Az átjáróházak a századforduló Budapestjének jellegzetes épületei. A városrendezők és a várostörténészek különféle okokkal magyarázzák létrejöttüket. Többen a keskeny utcai fronttal és a befelé terjeszkedő telkekkel magyarázzák, amelyek olyan hosszúak voltak, hogy már a szomszéd utcába is átértek. Másokat pedig eleve azzal a céllal építettek így, hogy *udvarukba műhelyeket, üzletsorokat telepíthessenek.* Napjainkban is százával épülnek: sok lakótelepi épület átjáróház.

Jó néhány régi átjáróház ma már műemlék. Legnevezetesebb a *Petőfi Sándor* utca és a *Városház* utca közötti *Trattner-ház*, mely az udvarában működő nyomdáról kapta a nevét. A leg hosszabb átjáróház a *Godzsu-udvar*, ahol ötvösök és vésnőkök műhelyei sorjáz-
tak. (Hatalmas udvarában egy négylovas kocsis meg tudott fordulni.) Sokan használják a *Károlyi-kert* és a *Múzeum* körút közötti átjáróházat, de kevesen tudják, hogy a régi pesti várossal maradványain gyalognak. Érdekes átjáróházkomplexum a régi *Tabán* megmaradt műemlék épület-

együttese a *Szarvas* tér és a *Döbrentei* utca között.

A *Belvárosban* különös jelentőséggel bírnak az átjáróházak. Mivel egyéb terjeszkedési lehetőség nincs. Jó néhány évvel ezelőtt a Belkereskedelmi Minisztérium, az Építésügyi Minisztérium és a Fővárosi Tanács pályázatot hirdetett a *foghíjak beépítésére* és a meglévő átjáróházak megnyitásával passzázsrendszer kialakítására. A díjnyertes pályamű megvalósítása megkezdődött. Megépült a *Párisi udvar* és a *Modellház* közötti passzázs. A tervek szerint ez a *Petőfi Sándor* utcával párhuzamosan épül tovább, keresztezve a *Haris* közt, a *Párisi* utcát, majd a *Gerlóczy-házba* torkollik.